

er det vist ofte Koutume blandt Lederne, *naar* de staa foran midlertidige Afskedigelser paa Grund af manglende Arbejde, da at kalde de svangre Kvinder ind og spørge dem, om de vilde foretrække at blive eller blive afskediget (og altsaa faa Arbejdsløshedsunderstøttelse i Tiden indtil Nedkomsten, siden der jo ikke er Adgang til *anden* Understøttelse *før* Nedkomsten), nogle foretrækker saa at fritages for Arbejde paa denne Maade, Arbejdsgiverne tager altsaa *uden Lovpaabud* forskellige Hensyn til deres svangre Arbejdersker, har heller ikke noget imod at undvære Kvinderne i den fornødne Tid, og ikke i *et* eneste Tilfælde af de 347 er Kvinderne kommet hen paa en anden Fabrik foranlediget af Svangerskabet. I et enkelt Tilfælde *er* Arbejdersken mange Maaneder efter Fødselen — nemlig naar der stadig var Arbejdsløshed der — gaaet hen et andet Sted, en anden Slags Fabrik, hvor hun kunde faa Arbejde, men *ikke, fordi* hun ikke kunde blive genantaget, hvor hun var.

Jeg mener derfor, at der ikke — i hvert Fald i Provinsen — vilde rejse sig nogen Modvilje hverken fra Arbejdsgivernes eller Arbejderskernes Side, hvis man gav de Kvinder, der ammede deres Børn, *Ret* (ifølge Fabrikloven) til at faa en ekstra halv Time hertil (eller et Tillæg til den forhaandenværende Pause, naar *dette* var nødvendigt), *eller* at man nogle Steder forsøgsvis forsøgte indrettet en *Ammestue* (jfr. den nugældende § 29), maaske mindre ønskeligt: en *Vuggestue*. Jeg har nemlig specielt undersøgt Kvindernes Stilling til en saadan eventuel Indretning og skelnet imellem disse to Arter, og det første synes at have den overvejende Interesse. Om *Vuggestue* siger de nemlig for det første, at det er dyrt (og er altsaa klar over, at det vil blive vanskeligt at faa Arbejdsgiverne til), men *kommunale* *Vuggestuer* i Nærheden af Fabrikken kunde ogsaa gaa, men Kvinderne indvender her, og jeg synes med Rette, at de smaa Børn da skal »rives op« af deres gode varme Seng i Hjemmet, tidt i Nattens Mulm og Mørke Kl. 6—7 en Vintermorgen og 5—6 en Vinteraften, og det har de sikkert ikke godt af. Noget helt andet er at bringe Barnet hen »til Amning« langt senere paa Dagen, Formiddag eller Eftermiddag, og jeg har altsaa specielt omtalt den Del af § 29, hvori et Lokale til Diegivning er nævnt, og har med Glæde set, med hvilken Interesse dette blev diskuteret mellem de 3—4 Arbejdersker, der var inde hos mig ad Gangen til »Konference« (undertiden flere, fordi de stimlede sammen for at se og høre, hvad der foregik). Jeg har ogsaa omtalt Aarsagen til Fabriktilsynets Tøven med at bringe denne Del af Paragraffen til Anvendelse, nemlig at vi ikke kunde gøre det, uden at Kvinderne *selv* gav deres Tilslutning (fordi tidligere Forsøg var strandet paa manglende Tilslutning fra Kvinderne) og fik det Svar paa en stor Fabrik, at »her vilde vi sikkert alle benytte en saadan Ammestue«, og af de Svar paa Spørgsmaal 15*) — stillet til hver enkelt efter ovennævnte Forklaring af Meningen med den — ses ogsaa tydeligt, at mindst 95 pCt. af Svarene siger, »at det vilde være udmærket« (ogsaa dem, der *blev hjemme* i Amningsperioden eller ikke kunde amme; har jeg stillet Spørgsmaalet men i Form af: »Hvis De nu ikke kunde have været hjemme hos Barnet« o. s. v., og faaet samme Tilslutning). Kun en enkelt Gang er der bleven svaret, at det var »vanskeligt at bringe Barnet«, men den overvejende Mængde gjorde ingen Indvendinger paa dette Punkt, men gav *mine* Betragtninger deres Tilslutning, nemlig, at Barnet dog *skal* ud »i Luften« mindst een Gang om Dagen alligevel (og mere end een Gang bragt til Amning vil i Almindelighed *ikke* være nødvendigt — jfr. det tidligere anførte og Eksemplerne —) — og den Person, hvem Barnets Pasning i Hjemmet er betroet: en Bedstemoder, Tante, Svigerinde, større Søster, betalt »Pige« eller lign., kan selvfølgelig lige saa godt »køre en Tur« med Barnet, som yde det den øvrige Pasning Dagen igennem.

Jeg mener derfor, at naar Mødrene selv har det Ønske at beholde Børnene i Hjemmet, bør dette understøttes, idet jeg anser det for fortrinsvis ønskeligt, at Barnet bliver i *Hjemmet*, fremfor at komme paa Anstalter af hvilkensomhelst Art.

*) Spørgsmaalet har følgende Ordlyd: Savner (savnede) De Ammestue, Vuggestue, eller lignende Nærheden af Arbejdsstedet.